

ZAČETKI PISAVE

Z nastankom prvih držav ob velikih rekah, kot so Nil, Evfrat in Tigris, je nastala potreba po pravnem redu in zahtevah, ki so terjale zapisane tekste. Potrebno je bilo zapisati pogodbe, listine, kazni, spoštovanje reda. Nastala je zahteva po prvih zapisih in pisavah. Seveda so se te pisave temeljito razlikovale od tistih, ki jih uporabljamo danes. (Z razvojem gospodarstva, trgovine, upravljanja držav in gradnje v prvih civilizacijah ter državah v starem veku si vseh podatkov niso mogli zapomniti. Zato so jih morali ohraniti drugače, z zapisovanjem. Tako je nastala prva pisava, ki ni bila podobna današnji.) Mi danes označujemo vsak glas z znakom – črko. Njihova pisava pa je bila slikovna, v obliki drobnih risbic. Če so hoteli zapisati besedo **riba**, so jo narisali. Vsaka risba je pomenila določen predmet ali dogodek. Tako pisavo imenujemo **slikovna pisava**. Izumitelji pisave so bili Sumerci, prvi znani prebivalci Mezopotamije (današnji Irak). Pisali so na glinene ploščice, ki so se sušile na soncu. Kasneje se je iz slikovne pisave v Mezopotamiji razvila

pisava **klinopis**, v Egiptu pa **hieroglifi** (podobopis), kar pomeni sveta znamenja. Stara egiptovska hieroglifska pisava je imela 3000 znakov. Prikazovali so slike ali podobe predmetov in pojave.

S pisanjem so se ukvarjali svečeniki in za to izšolani pisarji. Pisavo so imeli za skrivnost in za dar modrosti. Imela je 700 različnih znamenj, zato je šolanje pisarjev trajalo dolgo časa. Bili so zelo spoštovani ljudje. Pisavo so kasneje poenotili, da so jo lažje uporabljali v vsakdanjem življenju.

Pisar vklesava znake – hierogliffe v ploščico. Pisava se je ohranila na stenah grobnic, na stebrih, na papirusovih zvitkih.

Tudi Sumerci so svojo prvotno podobopisje skrajšali. Pisali so v obliki črtastih znamenj, to je v obliki vodoravnih, navpičnih in poševnih klinov. Tako se je razvilo **klinopisje**. Klinopis je postal celo diplomatska pisava, dobival je še preprostejšo obliko in se tako spremenil v enega najstarejših črkopisov. Klinopise je dešifriral Grotefend, hierogliffe pa Champollion.

Hieroglifi			
Hieroglif	Glasovna vrednost	Hieroglif	Glasovna vrednost
	h		z
	j		w
	g		l
	m		d

Hieratska pisava			
Hieratsko	Glasovna vrednost	Hieratsko	Glasovna vrednost
	b		m
	g		n
	d		w
	h		j

Feničanska pisava			
Feničansko	Glasovna vrednost	Feničansko	Glasovna vrednost
	b		m
	g		n
	d		w
	h		j

Grška pisava			
Grško	Glasovna vrednost	Grško	Glasovna vrednost
	a		h
	b		i
	d		m
	e		n

Egiptčani so s hieroglifi zaznamovali le soglasnike, znamenja za samoglasnike niso imeli. Da bi zapisali besedo **krokodil**, so sestavili tri znamenja za posamezne soglasnike ($m + s + h = \text{krokodil}$).

Trgovski zapisi – del klinopisnega besedila